

Designing and validating psychometric properties of the Single-Question Life Satisfaction Scale

Sayed-Ali Sharifi-Fard

MSc in Clinical Psychology,
Mohaghegh Ardabili
University, Ardabil, Iran.
Sharififard68@gmail.com

Mohammad Reza Zoghi Paydar

Associate Professor of
Psychology, Department of
Psychology, Bu-Ali Sina
University, Hamadan, Iran.
m.r.zoghipaidar@basu.ac.ir

Golnaz Alibabai

*MSc in Clinical
Psychology, Mohaghegh
Ardabili University, Ardabil,
Iran.
g.babaei1991@gmail.com
(Corresponding author)

Maryam Zolgharnayn

MSc in Rehabilitation
Counseling, Allameh
Tabatabai, Tehran, Iran.
zolgharninmaryam@yahoo.com

Safdar Nabizadeh

PhD in Educational
Psychology, Bu-Ali Sina
University, Hamedan, Iran.
nabizadeh.safdar@yahoo.com

Received: 2021/12/01

Accepted: 2022/02/28

DOI: 10.22034/JPCS.2022.1265884.1069

ABSTRACT

Single-question instruments have been among the most effective proceedings in the field of psychometrics in recent past decades. Therefore, the current research was conducted to design and validate the psychometric properties of the single-question life satisfaction scale. The present research method was descriptive-survey. The statistical population of this study included all the university students of Hamedan province; 600 subjects were selected from this population by a possible multi-stage cluster sampling. The research instruments encompassed the single-question life satisfaction scale, the Ryff psychological well-being scale, and the symptom Check-list (SCL-25). In addition, the reliability of retest and the validity of criterion were used to analyze the data. The results illustrated that the reliability score of retest was 0.74, convergent validity with psychological well-being 0.61, and divergent validity with anxiety and depression were -0.36 and -0.53, respectively, which is considered desirable. Furthermore, the life satisfaction mean difference of men and women was not statistically significant ($p > 0.05$). Accordingly, this scale possesses acceptable validity and reliability and is suitable for measuring the structure of overall life satisfaction. Consequently, the single-question life satisfaction scale can be used in immediate studies, as well as survey studies with a large sample size.

Keywords: Design, validation, life satisfaction, single-question.

► **Citation (Vancouver):** Sharifi-Fard SA, Zoghi Paydar MR, Alibabai G, Zolgharnayn M, Nabizadeh S. Designing and validating psychometric properties of the Single-Question Life Satisfaction Scale. *Quarterly J Police Cultural Studies*. Winter 2022; 8(4):1-11.

► **Citation (APA):** Sharifi-Fard, SA., Zoghi Paydar, MR., Alibabai, G., Zolgharnayn, M., Nabizadeh, S. (winter 2022). Designing and validating psychometric properties of the Single-Question Life Satisfaction Scale. *Quarterly Journal of Police Cultural Studies*, 8(4), 1-11.

طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی

چکیده

ابزارهای تک‌سوالی از اقدامات مؤثر در حوزه روان‌سنجی در دهه‌های گذشته بوده‌اند. از این رو، پژوهش حاضر با هدف طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی انجام گرفت. روش پژوهش پیش رو، توصیفی-پیمایشی بود و جامعه آماری این پژوهش را تمامی دانشجویان استان تشکیل دادند که از این جامعه، به شیوه نمونه‌گیری احتمالی از نوع خوشه‌ای چندمرحله‌ای، ۶۰۰ آزمودنی برگزیده شدند. ابزارهای پژوهش، مقیاس رضایت از زندگی تک‌سوالی، مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف و فهرست علائم بالینی بودند. علاوه بر این، به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از پایایی بازآزمایی و روایی ملاک بهره برده شد. یافته‌ها نشان داد، نمره پایایی بازآزمایی ۰/۷۴، روایی همگرا با بهزیستی روان‌شناختی ۰/۶۱ و روایی واگرا با اضطراب و افسردگی به ترتیب ۰/۳۶- و ۰/۵۳- بودند که مطلوب به حساب می‌آید. به علاوه، تفاوت میانگین رضایت از زندگی در زنان و مردان از نظر آماری معنادار نیست ($p > 0/05$). بنابراین، این مقیاس از روایی و پایایی مورد قبولی برخوردار و برای سنجش سازه رضایت از زندگی کلی، مناسب است. بر این اساس، می‌توان از مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی در مطالعات فوری و همچنین مطالعات زمینه‌یابی با حجم نمونه گسترده بهره برد.

کلیدواژه‌ها: طراحی، اعتباریابی، رضایت از زندگی، تک‌سوالی.

سیدعلی شریفی فرد

کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی،
دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

Sharifard68@gmail.com

محمدرضا ذوقی پایدار

دانشیار گروه روان‌شناسی بالینی،
دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران.

M.r.zoghipaidar@basu.ac.ir

گلناز علی‌بابایی

*کارشناس ارشد روان‌شناسی بالینی،
دانشگاه محقق اردبیلی، اردبیل، ایران.

g.babaei1991@gmail.com

(نویسنده مسئول)

مریم ذوالقرنین

کارشناس ارشد مشاوره توان‌بخشی،
دانشگاه علامه طباطبایی، تهران، ایران.

maryam.zolgharnin@gmail.com

صفدر نبی‌زاده

دکتری روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه
بوعلی سینا، همدان، ایران.

nabizadeh.safdar@yahoo.com

◀ **استناد (ونکوور):** شریفی فرد س.ع، ذوقی پایدار م.ر، علی بابایی گ، ذوالقرنین م، نبی‌زاده ص. طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی. فصلنامه مطالعات فرهنگی پلیس. زمستان ۱۴۰۰؛ ۸(۴): ۱-۱۱.

◀ **استناد (APA):** شریفی فرد، س.ع، ذوقی پایدار، م.ر، علی بابایی، گ، ذوالقرنین، م، نبی‌زاده، ص. (زمستان ۱۴۰۰). طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی. فصلنامه مطالعات فرهنگی پلیس، ۸(۴)، ۱-۱۱.

نوع مقاله: پژوهشی

صص: ۱-۱۱

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۱۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۲/۰۹

شناسه دیجیتال (DOI):

10.22034/JPCS.2022.1265884.1069

مقدمه

همکاران^۱، (۲۰۱۰)، حمایت اجتماعی و شوخ‌طبعی (ژائو و همکاران^۱، ۲۰۱۴)، قدردانی^{۱۲} (سانگ و همکاران^{۱۳}، ۲۰۱۴)، ابعاد شخصیت و سبک‌های مقابله‌ای (مالکوک، ۲۰۱۱)، روان‌رنجوری^{۱۴}، برون‌گرایی^{۱۵} و باوجدان‌بودن^{۱۶} (الله‌داد و همکاران^{۱۷}، ۲۰۱۴)، معنای زندگی (ترزبینسکی و همکاران^{۱۸}، ۲۰۲۰)، سبک‌های دل‌بستگی (تاج‌آبادی و دهقانی، ۱۴۰۰) و تاب‌آوری (میری و همکاران، ۱۴۰۰) سنجیده شده است.

مطالعات بسیاری نشان داده‌اند که مؤلفه رضایت از زندگی، عنصر زیربنایی مهمی در ساختار سلامت روان، شادکامی و بهزیستی روان‌شناختی است (افشانی و شیرینی محمدآبادی، ۱۳۹۵؛ لیندفورز^{۱۹}، ۲۰۰۷) و پژوهش‌های فراوانی رابطه مثبت و معنادار رضایت از زندگی و شادکامی یا بهزیستی روان‌شناختی را نشان داده‌اند (جین و کیم^{۲۰}، ۲۰۱۷؛ بوسری^{۲۱}، ۲۰۱۸؛ الاورانی و الرادایده^{۲۲}، ۲۰۱۸؛ آرگان و همکاران^{۲۳}، ۲۰۱۸؛ ریشتا و همکاران^{۲۴}، ۲۰۱۸؛ جونسون و همکاران^{۲۵}، ۲۰۱۹؛ عبدالقادری و همکاران، ۱۴۰۰). از سوی دیگر، درمورد ارتباط رضایت از زندگی با مؤلفه‌های آسیب‌شناسی روانی از جمله اضطراب و افسردگی مطالعاتی وجود دارد که رابطه منفی و معنادار آن‌ها را نشان داده است (مک کات چون و همکاران^{۲۶}، ۲۰۰۳؛ سلیگمن، ۲۰۱۱؛ دمیرباتیر و همکاران^{۲۷}، ۲۰۱۳؛ جزایری و همکاران^{۲۸}، ۲۰۱۷؛ گیگانتسکو و همکاران^{۲۹}،

رضایت از زندگی^۱، زیرمجموعه شناختی بهزیستی روان‌شناختی^۲ و شاخص کلیدی آن محسوب می‌شود، چراکه نسبت به عناصر عاطفی آن (برای مثال، احساس شادی) پایدارتر است و به ارزیابی کلی افراد از رضایت ذهنی‌شان اشاره دارد (داینر و همکاران^۳، ۲۰۱۷).

رضایت از زندگی، به نگرش و داوری منطقی و مثبت فرد از حیطه‌های متفاوت زندگی، همچون مسائل خانوادگی، امور مالی یا روابط اجتماعی برمی‌گردد (مالکوک^۴، ۲۰۱۱؛ کارا و همکاران^۵، ۲۰۱۴) به همین دلیل، افرادی با رضایت از زندگی بالا، هیجان‌های مثبت بیشتری را تجربه کرده، از گذشته خود و دیگران تجربیات مثبت بیشتری را به یاد آورده و از رویدادهای پیرامون خود ارزیابی مثبت‌تری دارند (تیم^۶، ۲۰۱۰).

رضایت از زندگی، شامل اصول مهمی است که بر همه ابعاد رفتار انسان و پیشرفت او (از جمله سلامت جسمی و روانی، پیشرفت مهارتی و آموزشی، صلاحیت اجتماعی و ایجاد روابط مثبت اجتماعی) تأثیر می‌گذارد (بورنی و همکاران^۷، ۲۰۱۰). با توجه به نقش تعیین‌کننده رضایت از زندگی در تعیین و تبیین سلامت روان افراد، عوامل تبیین‌کننده این سازه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اولویت‌های پژوهشی در نظر گرفته شده است (هوبنر و همکاران^۸، ۲۰۰۴؛ ژانگ و همکاران^۹، ۲۰۱۸).

همبستگی مؤلفه رضایت از زندگی، با مؤلفه‌های روان‌شناختی بسیاری از جمله خودارزشمندی (ارسلان و

16- Conscientiousness
17- Alahdad and et al.
18- Trzebinski and et al.
19- Lindfors
20- Jin & Kim
21- Busseri
22- Alorani & Alradaydeh
23- Argan and et al.
24- Richter and et al.
25- Johnson and et al.
26- McCutcheon and et al.
27- Demirbatir and et al.
28- Jazaieri and et al.
29- Gigantesco and et al.

1- Life Satisfaction
2- Well-Being
3- Diener and et al.
4- Malkoc
5- Kara and et al.
6- Thimm
7- Bourne and et al.
8- Huebner and et al.
9- Zhang and et al.
10- Arslan and et al.
11- Zhao and et al.
12- Gratitude
13- Tsang and et al.
14- Neuroticism
15- Extraversion

داد (P<۰/۰۰۰۱). بنابراین، نسخه فارسی فرم کوتاه پرسشنامه کیفیت رضایت از زندگی در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی، ابزاری پایا و روا شناخته شد. از سوی دیگر، در مورد اعتباریابی و استفاده از ابزارهای تک‌سوالی روان‌شناختی، پیشینه مطلوبی وجود دارد. در این زمینه، می‌توان به مقیاس تک‌گویه‌ای خودارزشمندی (روبینز^۷ و همکاران، ۲۰۰۱؛ برایلوفسکای و مارگراف^۸، ۲۰۱۸)، مقیاس تک‌گویه‌ای فرسودگی (شوارت و همکاران^۹، ۲۰۰۲)، مقیاس تک‌گویه‌ای خودشیفتگی (لیندن و روزنتال^{۱۰}، ۲۰۱۶) و مقیاس خودگزارش‌دهی تک‌سوالی شادکامی خانواده (چن و همکاران^{۱۱}، ۲۰۱۸)، اشاره کرد. از طرفی، روش‌های اندازه‌گیری رضایت از زندگی و همبسته‌های آن مورد مطالعه مکرر قرار گرفته، اما مقیاس تک‌گویه‌ای در زمینه رضایت از زندگی یافت نشد. همچنین، با توجه به جنبه کلی رضایت از زندگی و اهمیت آن در مطالعات روان‌شناختی و جامعه‌شناختی، در پژوهش پیش رو برای اولین بار در ایران به طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سوالی رضایت از زندگی در یک طیف یازده‌درجه‌ای (۰ تا ۱۰) پرداخته شده است. در صورت برقراری ویژگی‌های روان‌سنجی، آیا این مقیاس امکانی را فراهم می‌سازد تا سنجش رضایت از زندگی در کوتاه‌ترین زمان و فقط با یک پرسش مورد بررسی قرار گیرد و به این ترتیب، علاوه بر بررسی آزمودنی‌های زیاد در زمانی کوتاه، به انجام پژوهش‌های فوریتی کمک نماید؟

روش پژوهش

با توجه به اهداف و موضوع، در پژوهش پیش رو روش توصیفی-پیمایشی استفاده گردید. جامعه آماری این پژوهش، تمامی دانشجویان استان همدان بودند که از این

۲۰۱۹؛ لی و همکاران^۱، ۲۰۱۹؛ رگوسکا و همکاران^۲، ۲۰۲۰؛ داوونگ^۳، ۲۰۲۱).

با توجه به نقش تعیین‌کننده رضایت از زندگی در تعیین و تبیین بهزیستی روان‌شناختی و آسیب‌های روانی، مطالعات نظام‌مند بررسی روش‌های سنجش و اندازه‌گیری آن را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین اولویت‌های پژوهشی تعریف کرده‌اند (هوبنز و همکاران^۴، ۲۰۰۴) در این راستا، یکی از پرکاربردترین آن‌ها پرسشنامه رضایت از زندگی^۵ (SWLS) است که توسط داینر، ایمونز و گریفین (۱۹۸۵) به‌عنوان یک مقیاس پنج‌گزینه‌ای در طیف لیکرت ۷ درجه‌ای از کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم طراحی شده است. اعتبار و روایی این مقیاس توسط بیانی، کوچکی و گودرزی (۱۳۸۶) مورد بررسی قرار گرفت و نتایج حاکی از اعتبار این مقیاس با استفاده از روش آلفای کرونباخ ۰/۸۳ و با روش بازآزمایی ۰/۶۹ به‌دست آمد. مقیاس چندبعدی رضایت از زندگی دانش‌آموزان^۶ (MSLSS) پرسشنامه دیگری جهت سنجش رضایت از زندگی دانش‌آموزان ۸-۱۸ سال در ابعاد (خانواده، دوستان، مدرسه، محیط زندگی و خود) در قالب ۴۰ سؤال، توسط هیوبنز (۲۰۰۱) طراحی شد.

فرم کوتاه پرسشنامه کیفیت رضایت و لذت از زندگی^۷ (Q-LES-QSF) دارای ۱۴ سؤال است که توسط اندیکت و همکاران (۱۹۹۳) به‌منظور سنجش میزان رضایت و لذت از زندگی در ابعاد مختلف عملکرد روزمره در طول هفته گذشته ساخته شده است؛ هر سؤال در مقیاس ۵-۱ نمره‌گذاری می‌شود. نسخه فارسی این ابزار توسط تقریبی همکاران (۱۳۹۱)، با استفاده از روش ترجمه استاندارد «مستقیم و بالعکس» تهیه گردید. روش همبستگی با کل مقیاس و آزمون مجدد نیز این ابزار را پایا تشخیص دادند. شیوه مقایسه گروه‌های شناخته‌شده نیز روایی ابزار را نشان

7- Quality of Life Enjoyment & Satisfaction questionnaire Short Form
8- Robins and et al.
9- Brailovskaia & Margraf
10- Schwartz and et al.
11- Linden & Rosenthal
12- Chen and et al.

1- Lee and et al.
2- Rogowska and et al.
3- Duong
4- Huebner and et al.
5- Satisfaction with Life Scale
6- Multidimensional Scale of Life Satisfaction in Students

اعتبار همگرای پرسشنامه بهزیستی روان‌شناختی حاکی از آن است که شش عامل بهزیستی روانی با رضایت از زندگی، عزت نفس و خلاقیت رابطه مثبت و با افسردگی، شانس و منبع کنترل بیرونی رابطه منفی دارند. ریف (۱۹۸۹) ضریب آلفای کرونباخ را بین ۰/۸۳-۰/۹۱ گزارش کرده است. در ایران، ضریب پایایی به روش بازآزمایی این پرسشنامه، ۰/۸۲ و خرده‌مقیاس‌های آن، بین ۰/۷۰-۰/۷۸ به دست آمده که از نظر آماری معنادار است (خانجانی، شهیدی، فتح‌آبادی، مظاهری، شگری، ۱۳۹۳). در این پژوهش، ضریب پایایی این ابزار با استفاده از روش آلفای کرونباخ، ۰/۸ و زیرمقیاس‌ها بین ۰/۶۹ تا ۰/۷۹ محاسبه شده است.

- فهرست علائم بالینی^۳ (SCL-25): فرم کوتاه سیاهه تجدیدنظرشده فهرست علائم بالینی ۹۰ نشانه‌ای یک ابزار خودگزارش دهی است. فرم اصلی این ابزار، ۹۰ بعد مستقل را پایش می‌کند؛ این ابعاد شامل جسمانی‌سازی، وسواس، اجبار، حساسیت بین فردی، افسردگی، اضطراب، خصومت، هراس، افکار پارانوییدی و روان رنجوری می‌شود. بعد نهم دربرگیرنده سایر علائم است (دروگاتیس^۴، ۱۹۹۴). با توجه به گزارش‌های مختلف مبنی بر تک‌بعدی بودن SCL-90 و توصیه به استفاده از آن به عنوان یک مقیاس برای سنجش آسیب روانی به جای یک مقیاس چندبعدی برای سنجش سندرم یا اختلالات متعدد، نجاریان و داودی در سال ۲۰۰۱، فرم ۲۵ ماده‌ای این ابزار را در فرهنگ ایرانی هنجاریابی کردند که از هر ۹ بعد آزمون اصلی به جز خصومت، ماده‌هایی در فرم کوتاه وجود داشت. ضریب همسانی درونی برای کل سیاهه ۰/۹۷ محاسبه شده است. ضریب همسانی در جمعیت مذکر، ۰/۹۸ و در جمعیت مؤنث، ۰/۹۷ به دست آمده است. همچنین، ضریب بازآزمایی نیز در فاصله زمانی ۵ هفته‌ای برای کل نمونه، ۰/۷۸، در جمعیت مذکر، ۰/۷۹ و در جمعیت مؤنث، ۰/۷۷ است

جامعه و به شیوه نمونه‌گیری احتمالی، از نوع خوشه‌ای چندمرحله‌ای، در سه مرحله، ابتدا چهار شهرستان (همدان، ملایر، اسدآباد و بهار)، سپس از هر شهرستان یک دانشگاه و در نهایت از هر دانشگاه، دو دانشکده برگزیده شدند. حجم نمونه در این پژوهش با توجه به نوع مطالعه، ۶۰۰ آزمودنی بود که پرسش‌ها به صورت پیوند اینترنتی در اختیار آن‌ها قرار گرفت. در ادامه، به تشریح ویژگی‌های روان‌سنجی آن‌ها پرداخته شده است.

- مقیاس رضایت از زندگی^۱ (LSS-1): این مقیاس توسط شریفی فرد، علی‌بابایی، احمدپناه، ذوالقرنین، نبی‌زاده و طاهری طراحی و با یک پرسش که: «این روزها زندگی خود را چگونه ارزیابی می‌کنید؟» در طیف ۱۱ درجه‌ای لیکرت، به نحوی که صفر (روی هم رفته بدترین وضع ممکن) و ۱۰ (روی هم رفته بهترین وضع ممکن) را نشان می‌دهد، رضایت از زندگی را مورد سنجش قرار می‌دهد. در پژوهش حاضر، این مقیاس مورد اعتباریابی قرار گرفته است. پایایی بازآزمایی این مقیاس در این پژوهش، ۰/۷۴ به دست آمد که مطلوب است.

- مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف^۲ (RSPWB-18): این پرسشنامه را ریف در سال ۱۹۸۹ طراحی کرد و در سال (۲۰۰۲) این پرسشنامه مورد تجدید نظر قرار گرفت. فرم اصلی از ۱۲۰ پرسش تشکیل شده است و در مطالعات بعدی فرم‌های کوتاه‌تر ۸۴ سوآلی و ۱۸ سوآلی نیز تهیه شده است. در این پژوهش، از فرم ۱۸ سوآلی استفاده شد. این پرسشنامه نوعی ابزار خودسنجی است که در یک پیوستار ۶ درجه‌ای از کاملاً موافق تا کاملاً مخالف پاسخ داده می‌شود. این پرسشنامه ۶ بعد خودمختاری، بهزیستی روان‌شناختی، ارتباط مثبت با دیگران، تسلط بر محیط، رشد شخصی، هدف‌مندی و پذیرش خود را می‌سنجد. ریف (۱۹۸۹) ضریب همسانی درونی زیر مقیاس‌های این پرسشنامه را بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۳ و ضریب پایایی بازآزمایی آن را ۰/۸۱ تا ۰/۸۶ گزارش کرده است. شواهد مربوط به

3- Symptom Checklist
4- Derogatis

1- Life Satisfaction Scale
2- Reef Psychological Well-Being-18 Scale

یافته‌ها

با احتساب داده‌های پرت، یافته‌های مربوط به اطلاعات جمعیت‌شناختی از قبیل سن و جنسیت در نمونه ۵۶۵ نفری پژوهش حاضر بررسی شد که اطلاعات آن در جدول ۱ ارائه شده است:

(نجاریان و داوودی، ۲۰۰۱). البته، در این پژوهش فقط سؤالات مربوط به مؤلفه‌های اضطراب و افسردگی اجرا گردید.

جدول ۱- میانگین و انحراف معیار سن شرکت‌کنندگان براساس جنسیت

جنسیت	فراوانی	درصد فراوانی	میانگین سن	انحراف معیار سن
مرد	۱۵۰	٪۲۶/۵	۲۶/۱۵	۴/۷۳
زن	۴۱۵	٪۷۳/۵	۲۵/۰۴	۵/۸۳
کل	۵۶۵	٪۱۰۰	۲۵/۳۴	۵/۵۸

پایایی به‌روش بازآزمایی مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی روی یک نمونه ۵۰ نفری اجرا و بعد از فاصله زمانی ۱۵ روز دوباره مقیاس روی همان نمونه اجرا شد و ضریب همبستگی پیرسون حاصل از اجرای دوباره مقیاس به‌عنوان ضریب بازآزمایی در نظر گرفته شد. نتایج این بررسی در جدول ۲ قابل مشاهده است

جدول ۱ نشان می‌دهد، ۱۵۰ نفر (۲۶/۵ درصد) از افراد مورد پژوهش، مرد و ۴۱۵ نفر (۷۳/۵ درصد) زن هستند. علاوه بر این، میانگین و انحراف معیار سن برای مردان 26.15 ± 4.73 ، برای زنان 25.04 ± 5.83 و کل نمونه 25.34 ± 5.58 است.

جهت بررسی پایایی مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی از روش بازآزمایی بهره برده شد و به‌منظور محاسبه:

جدول ۲- میانگین، انحراف معیار و پایایی بازآزمایی مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی

شاخص	مرحله	گویه	تعداد	میانگین	انحراف معیار	ضریب همبستگی بازآزمایی
مقیاس رضایت از	مقدماتی	۱	۵۰	۶/۴۲	۱/۸۳	۰/۷۴**
زندگی	نهایی	۱	۵۰	۶/۲۲	۱/۷۵	

توضیح: شاخص پایایی بازآزمایی براساس نمونه ۵۰ نفری محاسبه شد. $P < 0.01$.

جهت بررسی روایی همگرا، همبستگی مقیاس تک‌سؤالی با مقیاس بهزیستی ریف و همکاران (۱۹۸۹) محاسبه گردید. برای روایی واگرا نیز از ابعاد اضطراب و افسردگی مقیاس SCL-25 استفاده شد. نتایج روایی در جدول ۳ آمده است:

جدول ۲ نشان می‌دهد، ضریب همبستگی پیرسون حاصل از دو بار اجرای مقیاس، ۰/۷۴ و در سطح ۰/۰۱ معنادار است. با توجه به نتایج حاصل مشخص شد، مقیاس رضایت از زندگی از پایایی مناسبی برخوردار است. به‌منظور بررسی روایی مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی، علاوه بر روایی صوری که به تأیید چند صاحب‌نظر رسید، از روایی همگرا و واگرا استفاده شد.

جدول ۳- ضریب همبستگی مقیاس رضایت از زندگی با بهزیستی، اضطراب و افسردگی

افسردگی (SCL-25)	اضطراب (SCL-25)	مقیاس بهزیستی ریف	مقیاس رضایت از زندگی تک‌سؤالی
-۰/۵۳**	-۰/۳۶**	۰/۶۱**	

**P<۰/۰۱, *P<۰/۰۵

ضریب همبستگی با اضطراب و افسردگی به ترتیب ۰/۳۶- و ۰/۵۳- حاصل شد که در سطح ۰/۰۱ معنادار بوده و نشان از روایی واگرایی مناسب مقیاس دارد. در ادامه میانگین، انحراف معیار و تفاوت میانگین مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی براساس جنسیت بررسی و نتایج آن در جدول ۴ ارائه شده است:

در بررسی روایی همگرا، رابطه میان نمره مقیاس بهزیستی تک‌سؤالی با نمره مقیاس بهزیستی ریف مورد بررسی قرار گرفت و ضریب همبستگی ۰/۶۱ به دست آمد که در سطح ۰/۰۱ معنادار است و نشان از روایی همگرای مناسب مقیاس دارد. در همین راستا، برای بررسی روایی واگرا، از رابطه میان نمره مقیاس رضایت تک‌سؤالی با نمره ابعاد اضطراب و افسردگی SCL-25 بهره برده شد و

جدول ۴- میانگین و انحراف معیار نمرات رضایت از زندگی و تفاوت میانگین براساس جنسیت

جنسیت	تعداد	میانگین	انحراف معیار	t	df	p
مرد	۱۵۰	۵/۹۶	۱/۶۸			
زن	۴۱۵	۶/۲۰	۲/۱۷	-۱/۲۵	۵۶۳	۰/۲۱۲
کل	۵۶۵	۶/۱۴	۲/۰۵			

۰/۰۱ معنادار و از لحاظ روان‌سنجی مطلوب هستند. به‌علاوه، نتایج آزمون t مستقل نشان داد، تفاوت میانگین رضایت از زندگی در زنان و مردان از نظر آماری معنادار نیست ($p>۰/۰۵$).

همبستگی مثبت و معنادار رضایت از زندگی با بهزیستی، همسو با مطالعات ارسلان و همکاران (۲۰۱۰)، زائو و همکاران (۲۰۱۴) است. علاوه بر این، همبستگی منفی و معنادار رضایت با اضطراب و افسردگی همسو با مطالعات دیگر پژوهشگران است (دمیربایتر و همکاران، ۲۰۱۳). از سوی دیگر، عدم تفاوت معنادار بین زنان و مردان در رضایت از زندگی همسو با مطالعات (گاپ‌چاپ و همکاران، ۲۰۰۴) و ناهمسو با مطالعات برخی پژوهشگران (دلاور و شکوهی، ۱۳۹۹؛ گیگانتسکو و همکاران، ۲۰۱۹) است.

براساس این جدول، میانگین رضایت از زندگی در مردان ۵/۹۶ و در زنان ۶/۲۰ است و این میانگین در زنان بالاتر از مردان است، اما نتایج آزمون t مستقل نشان داد که تفاوت میانگین رضایت از زندگی در زنان و مردان از نظر آماری معنادار نیست ($p>۰/۰۵$).

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف طراحی و اعتباریابی ویژگی‌های روان‌سنجی مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی (LSS-1) انجام شد. ضریب همبستگی پیرسون حاصل از دو بار اجرای مقیاس، ۰/۷۴ به دست آمد که در سطح ۰/۰۱ معنادار و نشان‌دهنده پایایی مطلوب است. همچنین، روایی همگرا با بهزیستی ۰/۶۱ و روایی واگرا با اضطراب و افسردگی به ترتیب ۰/۳۶- و ۰/۵۳- حاصل شد که هر سه در سطح

روبینز و همکاران، ۲۰۰۱؛ برایلوفسکای و مارگراف، ۲۰۱۸). اگرچه درمورد رضایت از زندگی، مقیاس تک‌سؤالی یافت نشد که می‌تواند یک جنبه مثبت از این پژوهش باشد. علاوه بر این، این ابزار می‌تواند روی نمونه‌های خاص که تعداد و زمان سؤالات در آن اهمیت دارد، مانند بیماران اسکیزوفرنی و همچنین در مطالعات فوری مورد استفاده قرار گیرد.

منابع

۱. افشانی، علی‌رضا و شیرینی محمدآبادی، حمیده. (۱۳۹۵). بررسی رابطه رضایت از زندگی و سلامت اجتماعی زنان شهر یزد. *دو ماهنامه طلوع بهداشت*، ۵(۲)، ۴۴-۳۴. <http://tbj.ssu.ac.ir/article-1-2193-fa.html>
۲. تقریبی، زهرا؛ شریفی، خدیجه؛ سوکی، زهرا و تقریبی، لیلا. (۱۳۹۱). روان‌سنجی فرم کوتاه پرسشنامه رضایت از زندگی در دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی کاشان. *مجله دانشگاه علوم پزشکی قم*، ۶(۱)، ۹۸-۸۹. http://journal.muq.ac.ir/browse.php?a_code=A-10-1-331&slc_lang=fa&sid=1
۳. تاج‌آبادی، زهره و دهقانی، فهیمه. (۱۴۰۰). پیش‌بینی رضایت از زندگی بر اساس سبک‌های دلبستگی و قدردانی در سالمندان ساکن آسایشگاه. *نشریه روان‌شناختی پیری*، ۱۷(۱)، ۸۱-۶۹. <https://dx.doi.org/10.22126/jap.2021.6086.1496>
۴. دلاور، علی و شکوهی، لیلا. (۱۳۹۹). بررسی وضعیت شادکامی و رضایت از زندگی دانشجویان در زمان بحران بیماری کرونا و ویروس جدید (کووید-۱۹). *فصلنامه روان‌شناسی تربیتی*، ۱۶(۵۵)، ۲۵-۱. <https://doi.org/10.22054/JEP.2020.52767.3018>
۵. خاندجانی، مهدی؛ شهیدی، شهریار؛ فتح‌آبادی، جلیل، مظاهری؛ محمد علی، شکری‌امید. (۱۳۹۳). ساختار عاملی و ویژگی‌های روان‌سنجی فرم کوتاه (۱۸ سؤالی) مقیاس بهزیستی روان‌شناختی ریف در دانشجویان دختر و پسر. *اندیشه و رفتار در روان‌شناسی بالینی*، ۹(۳۲)، ۳۶-۲۷. https://jtbcp.riau.ac.ir/article_67.html?lang=fa
۶. عبدالقادری، ماریه؛ کافی ماسوله، سید موسی و مرادی کلارده، پریسا. (۱۴۰۰). اثربخشی ذهن‌آگاهی بر بهزیستی روان‌شناختی و رضایت از زندگی در دانش‌آموزان دختر

در تبیین یافته‌های پژوهش پیش رو می‌توان اظهار داشت، در رابطه بین متغیرهای رضایت از زندگی با اضطراب، افسردگی و بهزیستی روان‌شناختی با توجه به این‌که رضایت از زندگی یک ارزیابی شناختی از موقعیت و شرایط زندگی خویش است و به عبارتی معیارهای ویژه و استاندارد برای آن وضع نشده و رضایت از زندگی ادراک شده است، بنابراین افراد با ارزیابی مثبت از شرایط زندگی ادراک مطلوب‌تر و رضایت از زندگی بیشتری را از لحاظ شناختی تجربه می‌کنند و با توجه به نظریه شناختی ABC، فرآیند تأثیر افکار بر احساسات و تأثیر احساسات بر رویدادها، این رویکرد شناختی می‌تواند بر احساسات تأثیر مثبت گذاشته و با ایجاد احساسات خوشایند و شادکامی که خود عامل ارتقای بهزیستی روان‌شناختی است، با زمینه‌سازی عاطفی و افزایش انگیزه منجر به اقدامات رفتاری سازگارانه، مانند روابط مطلوب با دیگران شود و از این جنبه نیز بهزیستی را ارتقاء دهد.

از طرف دیگر، همین فرآیند به صورت برعکس، یعنی ارزیابی شناختی منفی، ایجاد احساسات منفی و ناخوشایند، می‌تواند منجر به حالت‌های اندوه، ناامیدی و درماندگی شود و در صورت تداوم، به شکل‌گیری آسیب‌های روان‌شناختی از جمله افسردگی و اضطراب بینجامد. در همین راستا، یک چرخه منفی و ناسازگار می‌تواند ایجاد گردد با این توضیح که بهزیستی روان‌شناختی بالا و سبک زندگی سالم باعث افزایش قضاوت‌های ذهنی درمورد زندگی یا همان رضایت از زندگی شود. به همین صورت، آسیب‌های روان‌شناختی، همانند افسردگی و اضطراب منجر به تفسیرهای ذهنی منفی و در نهایت رضایت از زندگی پایین گردد. بنابراین، رابطه دوسویه و منفی به شکل چرخه، بارها قابل تکرار است.

بر این اساس، مقیاس تک‌سؤالی رضایت از زندگی، با توجه به تأیید ویژگی‌های روان‌سنجی آن، می‌تواند در کنار بسیاری از ابزارهای دیگر، در مطالعات متفاوت روان‌شناسی و جامعه‌شناسی مورد استفاده قرار گیرد، چراکه فقط با یک سؤال متغیر آن (رضایت از زندگی) مورد سنجش قرار می‌گیرد. در این زمینه باید اظهار داشت، طراحی و اعتباریابی مقیاس‌های تک‌سؤالی پیشینه مطلوبی دارد (برای مثال:

14. Busseri, M. A. (2018). Examining the structure of subjective well-being through meta-analysis of the associations among positive affect, negative affect, and life satisfaction. *Personality and Individual Differences*, 122, 68-71.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2017.10.003>
15. Shen, C., Wang, M. P., Ho, H. C., Wan, A., Stewart, S. M., Viswanath, K., ... & Lam, T. H. (2019). Test-retest reliability and validity of a single-item self-reported family happiness scale in Hong Kong Chinese: Findings from Hong Kong Jockey Club FAMILY project. *Quality of Life Research*, 28(2), 535-543.
<https://doi.org/10.1007/s11136-018-2019-9>
16. Demirbatir, E., Helvacı, A., Yilmaz, N., Gul, G., Senol, A., & Bilgel, N. (2013). The psychological well-being, happiness and life satisfaction of music students. *Psychology*, 4(11), 16.
<http://dx.doi.org/10.4236/psych.2013.411A004>
17. Diener, E. D., Emmons, R. A., Larsen, R. J., & Griffin, S. (1985). The satisfaction with life scale. *Journal of personality assessment*, 49(1), 71-75.
https://doi.org/10.1207/s15327752jpa4901_13
18. Diener, E., Heintzelman, S. J., Kushlev, K., Tay, L., Wirtz, D., Lutes, L. D., & Oishi, S. (2017). Findings all psychologists should know from the new science on subjective well-being. *Canadian Psychology / psychologie canadienne*, 58(2), 87.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/cap0000063>
19. Derogatis, L. R. (1994). Symptom Checklist-90-Revised: Administration, Scoring and Procedures Manual. Minneapolis, MN: NCS Pearson.
<https://www.scienceopen.com/document?vid=ca91e009-0937-4008-b194-df872b5022cb>
20. Duong, C. D. (2021). The impact of fear and anxiety of Covid-19 on life satisfaction: Psychological distress and sleep disturbance as mediators. *Personality and Individual Differences*, 178, 110869.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2021.110869>
21. Gigantesco, A., Fagnani, C., Toccaceli, V., Stazi, M. A., Lucidi, F., Violani, C., & Picardi, A. (2019). The relationship between satisfaction with life and depression symptoms by gender. *Frontiers in psychiatry*, 10, 419.
<https://doi.org/10.3389/fpsy.2019.00419>
- دارای والدین مطلقه. نشریه رویش روان‌شناسی، ۹(۱۲)، ۶۵-۷۴.
<http://dorl.net/dor/20.1001.1.2383353.1399.9.12.2.7>
میری، میرنادر؛ همتی، عباس و میکائیلی، نیلوفر. (۱۴۰۰). فراتحلیل تحقیقات انجام شده پیرامون رابطه بین تاب‌آوری و رضایت از زندگی. فصلنامه دانش و پژوهش در روانشناسی کاربردی، ۲۲(۸۳)، ۱۸۲-۱۹۲.
<https://doi.org/10.30486/jsrp.2020.570082.1378>
8. Alahdad, R., Alavi, M., Ninggal, T., & Mirzaei, F. (2014). Identifying Major Traits of Personality towards Life Satisfaction among Married Students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 114, 394-398.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2013.12.718>
9. Alorani, O. I., & Alradaydeh, M. T. F. (2018). Spiritual well-being, perceived social support, and life satisfaction among university students. *International Journal of Adolescence and Youth*, 23(3), 291-298.
<https://doi.org/10.1080/02673843.2017.1352522>
10. Argan, M., Argan, M. T., & Dursun, M. T. (2018). Examining relationships among well-being, leisure satisfaction, life satisfaction, and happiness. *International Journal of Medical Research & Health Sciences*, 7(4), 49-59.
<https://www.ijmrhs.com/medical-research/examining-relationships-among-wellbeing-leisure-satisfaction-life-satisfaction-and-happiness.pdf>
11. Arslan, C., Hamarta, E., & Uslu, M. (2010). The relationship between conflict communications, self-esteem and life satisfaction in university students. *Educational Research and Reviews*, 5(1), 031-034.
https://www.researchgate.net/publication/289574695_The_relationship_between_conflict_communication_selfesteem_and_life_satisfaction_in_university_students
12. Bourne, P. A., Morris, C., & Eldemire-Shearer, D. (2010). Re-testing theories on the correlations of health status, life satisfaction and happiness. *North American journal of medical sciences*, 2(7), 311.
<https://www.najms.org/text.asp?2010/2/7/311/86691>
13. Brailovskaia, J., & Margraf, J. (2020). How to measure self-esteem with one item? Validation of the German single-item self-esteem scale (G-SISE). *Current Psychology*, 39(6), 2192-2202.
<https://doi.org/10.1007/s12144-018-9911-x>

- Female and male white-collar workers. *Personality and individual differences*, 40(6), 1213-1222.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.10.016>
31. Malkoç, A. (2011). Big five personality traits and coping styles predict subjective well-being: A study with a Turkish sample. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 12, 577-581.
<https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.02.070>
32. McCutcheon, L. E., Ashe, D. D., Houran, J., & Maltby, J. (2003). A cognitive profile of individuals who tend to worship celebrities. *The Journal of Psychology*, 137(4), 309-322.
<https://doi.org/10.1080/00223980309600616>
33. Mosley-Johnson, E., Garacci, E., Wagner, N., Mendez, C., Williams, J. S., & Egede, L. E. (2019). Assessing the relationship between adverse childhood experiences and life satisfaction, psychological well-being, and social well-being: United States Longitudinal Cohort 1995–2014. *Quality of Life Research*, 28(4), 907-914.
<https://doi.org/10.1007/s11136-018-2054-6>
34. Najarian, B., & Davoodi, I. (2001). Construction and validation of a short form of the SCL-90-r (SCL-25).
<https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=39382>
35. Richter, N., Bondü, R., Spiess, C. K., Wagner, G. G., & Trommsdorff, G. (2018). Relations among maternal life satisfaction, shared activities, and child well-being. *Frontiers in psychology*, 9, 739.
<https://doi.org/10.3389/fpsyg.2018.00739>
36. Robins, R. W., Hendin, H. M., & Trzesniewski, K. H. (2001). Measuring global self-esteem: Construct validation of a single-item measure and the Rosenberg Self-Esteem Scale. *Personality and social psychology bulletin*, 27(2), 151-161.
<https://doi.org/10.1177%2F0146167201272002>
37. Rogowska, A. M., Kuśnierz, C., & Boksztanin, A. (2020). Examining anxiety, life satisfaction, general health, stress and coping styles during COVID-19 pandemic in Polish sample of university students. *Psychology Research and Behavior Management*, 13, 797.
<https://dx.doi.org/10.2147%2FFPRBM.S266511>
38. Ryff, C. D. (1989). Happiness is everything, or is it? Explorations on the meaning of psychological well-being. *Journal of personality and social psychology*, 57(6), 1069.
22. Hoseinpour, A., Akbariasbagh, P., Mohammadzadeh, F., Azad, E., & Isfeedvajani, M. S. (2021). Serial Multiple Mediation Model of Depression, Anxiety and Sleep Quality Between Perceived Stress and Life Satisfaction. *Acta Medica Iranica*, 59(4).
<https://doi.org/10.18502/acta.v59i4.6219>
23. Scott, H., & Shannon, L. (2004). Life satisfaction in Children and youth empirical foundation and implications for school Psychologist.
<https://doi.org/10.1002/pits.10140>
24. Jazaieri, H., Goldin, P. R., & Gross, J. J. (2017). Treating social anxiety disorder with CBT: Impact on emotion regulation and satisfaction with life. *Cognitive Therapy and Research*, 41(3), 406-416.
<https://doi.org/10.1007/s10608-016-9762-4>
25. Jin, B., & Kim, J. (2017). Grit, basic needs satisfaction, and subjective well-being. *Journal of Individual Differences*, 38(1), 29.
<https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000219>
26. Kara, F. M., Kelecek, S., & AŞÇI, F. H. (2014). SPORCU EŞLERİNİN YAŞAM DOYUMU VE YALNIZLIK DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ. *Spor Bilimleri Dergisi*, 25(2), 56-66.
<https://dergipark.org.tr/download/article-file/151192>
27. Lau, J. T., Tsui, H. Y., Ho, S. P., Wong, E., & Yang, X. (2010). Prevalence of psychological problems and relationships with condom use and HIV prevention behaviors among Chinese female sex workers in Hong Kong. *AIDS care*, 22(6), 659-668.
<https://doi.org/10.1080/09540120903431314>
28. Lee, H. H., Song, H. J., Yun, J. H., & Lee, G. H. (2019). The Relationship on Life Satisfaction of Middle-aged Assets: Focusing on Mediating Effect of Depression. *Journal of Digital Convergence*, 17(11), 71-79.
<https://doi.org/10.14400/JDC.2019.17.11.071>
29. Van der Linden, S., & Rosenthal, S. A. (2016). Measuring narcissism with a single question? A replication and extension of the Single-Item Narcissism Scale (SINS). *Personality and Individual Differences*, 90, 238-241.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.paid.2015.10.050>
30. Lindfors, P., Berntsson, L., & Lundberg, U. (2006). Factor structure of Ryff's psychological well-being scales in Swedish

48. Chinese college students. *Personality and individual differences*, 64, 126-130.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2014.02.026>
39. Ryff, C., & Singer, B. (2002). From social structure to biology. *Handbook of positive psychology*, 63-73.
<https://psycnet.apa.org/record/2002-02382-039>
40. Schwartz, A. L., Meek, P. M., Nail, L. M., Fargo, J., Lundquist, M., Donofrio, M., ... & Mateo, M. (2002). Measurement of fatigue: determining minimally important clinical differences. *Journal of clinical epidemiology*, 55(3), 239-244.
[https://doi.org/10.1016/s0895-4356\(01\)00469-3](https://doi.org/10.1016/s0895-4356(01)00469-3)
41. Seligman, M. E. (2012). *Flourish: A visionary new understanding of happiness and well-being*. Simon and Schuster.
<https://www.amazon.com/Flourish-Visionary-Understanding-Happiness-Well-being/dp/1439190763>
42. Shirkavand, L., Abbaszadeh, A., Borhani, F., & Momenyan, S. (2018). Correlation between spiritual well-being with satisfaction with life and death anxiety among elderlies suffering from cancer. *Journal of General Medicine*, 15(3), 1-7.
<https://doi.org/10.29333/ejgm/85501>
43. Thimm, J. C. (2010). Personality and early maladaptive schemas: A five-factor model perspective. *Journal of behavior therapy and experimental psychiatry*, 41(4), 373-380.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.jbtep.2010.03.009>
44. Trzebiński, J., Cabański, M., & Czarnecka, J. Z. (2020). Reaction to the COVID-19 pandemic: The influence of meaning in life, life satisfaction, and assumptions on world orderliness and positivity. *Journal of Loss and Trauma*, 25(6-7), 544-557.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.jbtep.2010.03.009>
45. Tsang, J. A., Carpenter, T. P., Roberts, J. A., Frisch, M. B., & Carlisle, R. D. (2014). Why are materialists less happy? The role of gratitude and need satisfaction in the relationship between materialism and life satisfaction. *Personality and individual differences*, 64, 62-66.
<https://doi.org/10.1080/09540120903431314>
46. Zhang, A., Yan, J., Yang, G., Tan, X., Wang, X., & Tan, S. (2018). Life satisfaction and its associated factors among money boys in China. *Public Health*, 154, 110-117.
<https://doi.org/10.1016/j.puhe.2017.10.023>
47. Zhao, J., Wang, Y., & Kong, F. (2014). Exploring the mediation effect of social support and self-esteem on the relationship between humor style and life satisfaction in